

prima nullum falsum stare potest. A Confirmatur exemplo. Sicut non ens non potest stare sub ente, neq; malum sub bonitate. Alia ratio eiusdem cōclusionis habetur ad primum, quæ ita formari potest. Omnis virtus, quæ perficit intellectum, excludit totaliter falsum, sed fides est virtus quæ perficit intellectum, ergo nō potest inclinare ad falsum, vel falsum illi subesse. Maior probatur. Quia verum est bonum intellectus, ergo virtus intellectualis perficit intellectum ad bonum ipsius, quod est verum, virtus enim est dispositio perfecti ad optimū. Ex hac ratione colligit D. Tho. q̄ etiam si spei, & charitati posset subesse falsum, non sequitur, q̄ fidei posset subesse falsum, eo quod uirtutes perfectientes partem appetitiuam non excludunt totaliter falsum. Ceterū simpliciter negat, spei, aut charitati subesse falsum.

Secunda cōclusio ad secundum sic colligatur. Obiectum quod fides credit, non semper est necessarium absolute loquendo, sed sufficit, vt habeat necessitatem infallibilitatis, quatenus cadit sub præsentia diuina, vt v. g. Deum incarnari quamuis absolute potuerit esse falsum, tamen vt subest diuinæ præsentia, hēt necessitatē infallibilitatis.

Tertia conclusio, quæ etiam virtualiter colligitur ex solutione ad tertium. Credens aliquod obiectū fidei potest falli circa aliquam circumstantiam, quæ non pertinet ad ipsum obiectum fidei v. g. fidelis aliquis credebatur, Christum nasciturum, quando iam natus erat, sed tūc fides inclinabat solum ad substantiam natiuitatis, non autem ad cir-

cumstantiam temporis futuri.

Vltima conclusio ad quartum. Fides non refertur ad has species panis in singulari, ita vt in illis credat esse uerum corpus Christi, sed ad hoc refertur, quod uerum corpus Christi sit sub speciebus panis quādo ritē fuerit consecratum.

B COMMENTARIUM.

C Aietanus tria aduertit in hoc articulo. Primum est aliud esse sub uero esse falso, & aliud sub uero esse cognitione falsi. Primum autē esse impossibile, quia illic datur intelligi, quod vnum oppositū est propria causa sui oppositi. Secundum autē autē esse uerum, quia datur intelligi, q̄ vntū oppositum est ratio cognoscendi alterum, & ita fide qua assentimus uero, dissērimus falso. Quia ex cognitione ueri dijudicamus oppositum esse falsum. Ceterum q̄ assentire ueritati sit ratio assentiēdi falso impossibile est, sicut etiam est impossibile, quod charitas amet aliquid malum.

Notat secundo ad primum, quod quia contingit, aliquem falso credere absq; culpa sua, quod aliquid pertineat ad materiā uirtutis moralis, quod re uera nō pertinet, inde prouenit, q̄ possit homo operari secundum uirtutem iustitiæ, vel temperantię cū illa falsa opinione circa materiā uirtutis, quæ perficit appetitum, v. g. Iacob accedēs ad Lyam fallebatur æstlimans esse Rachel, tamen ex uirtute castitatis accessit.

Notat tertio circa solutionem ad quartum, q̄ quamuis fides nō respiciat has, vel illas species panis in singulari: tamen vt fidelis exerceat absolute actum latræ adorando Christum in Sacramento, non impedit, quod fides in sua non feratur in singulari ad has species consecratas. Cuius ratio est, quæ potest desumi ex doctrina D. Tho. in solutione ad primum, quia uirtus religionis cum perficiat partē appetitiuā, non excludit totaliter falsum, sed poterit exercere suum actum absolute adorando Sacramentum, quando fuerit moralis quedam certitudo, q̄ in singulari esse panis ritē consecratus. Vnde Catera. uehementer reprehendit eos, qui huiusmodi conditiones mente, aut uoce expriment, eo quod deuotio,